

รูปวิธานและลักษณะพืชสกุล Ixora Linn.

Ixora Linn., Sp. Pl. : 110. 1753; Gen. Pl. ed. V : 48. 1754; Roxb., Fl. Ind.: 126. 1874; Kurz, Fl. Burm. ii : 15. 1877; Hook. f., Fl. Br. Ind. iii : 137. 1882; Brandis, Ind. Trees: 387. 1921; Ridl., Fl. Mal. Pen. ii : 89. 1923; Pitard in Fl. Gén. I.C. iii : 303. 1924; Craib, Fl. Siam. En. ii : 147. 1934; Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi : 234. 1941; Corn., Wayside Trees of Malaya i : 542. 1952; Backer, Fl. Java ii : 324. 1963.

ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ใบออกเป็นคู่ตรงกันข้าม ส่วนใหญ่เกลี้ยงไม่มีขน สดุดเกิดระหว่างใบ โคนเป็นแฉก ปลายกลีบเวท

ช่อดอกเกิดที่ปลายยอด ก้านช่อดอกแตกแขนงแบบไทรโคโทมัส ส่วนใหญ่ต่อกันเป็นช่อแบบอาร์ติคูลเลต บางครั้งแขนงแผ่ออกจากกันแบบบราคิเอต ช่อดอกมักเป็นแบบโค-รีมโบฟอร์ม ดอกสมบูรณ์เพศ มักมีสีขาว เหลือง ส้ม ชมพู แดง บิแบรคและแบรค-ทีโอลเป็นคู่ ริเซปตาเคลิสัน เซปัลมีจำนวนสี่ ติดอยู่นานไม่ร่วง หลอดคอโรลล่ายาวเรียว ยาวเป็น 2-3 เท่าของโลบ คอโรลล่า โลบมีจำนวนสี่ ดอกตูมบิคแบบคอนทอร์ค อับ-เรณูมีจำนวนสี่ ลิเนียร์ บิคเป็นเกลียวน้อย ๆ พิลดาเม้นท์สั้นหรือไม่มีเลย โอวารี่-อินทีเรียร์ สไตล์ และสติกมายื่นออกมาจากหลอดคอโรลล่า แต่ไม่ยาวเกินความยาวของคอโรลล่า-โลบ สติกมาปลายแยกเป็นสองเส้น ผลสี่แฉกแข็งหรือค้ำ กลมหรือทรีโคมีสมี 1-2 เมล็ด .

รูปวิธานของพืชสกุล Ixora Linn. ในประเทศไทย

1. คอโรลล่าสีขาวหรือชมพู ไม่เปลี่ยนสี, มักมีกลิ่นหอม
2. หลอดคอโรลล่าและคอโรลล่า-lobes สีขาว หรือขาวปนเขียว กลุ่ม ก
2. หลอดคอโรลล่าสีชมพูหรือแดง คอโรลล่า-lobes สีชมพูหรือขาวปนชมพู กลุ่ม ข
1. คอโรลล่าสีเหลือง แสด หรือแดง บางทีสีชมพูหรือขาว หากเป็นสีเหลือง หรือสีแสดมักเปลี่ยนเป็นสีแดงในที่สุด, ไม่มีกลิ่น กลุ่ม ค

กลุ่ม ก

1. เซปัลลักษณะคล้ายใบ สีเขียวอ่อน ยาวกว่ารีเซปตาเล็กน้อยสองเท่า
2. เซปัลยาวไม่เกิน 0.5 ซม.
3. ใบ รูปขอบโค้ง-เอลลิปติก ปลายแฉกควมิมินท์ หลังใบเป็นมัน
 1. I. acuminata
3. ใบรูปขอบแฉกมีโอเวท หรือสปาทูเลท ปลายขอบทิวส์ หลังใบไม่เป็นมัน
 2. I. finlaysonian
2. เซปัลยาวเกิน 0.5 ซม. ขึ้นไป
3. แปรค, แปรคทีโอครูปโอเวท ขนาดใหญ่
4. ใบไม่มีขน ชอคอกมีขนแบบพิวเบอร์ลีส
 3. I. multibracteata
4. ใบและชอคอกมีขนแบบเฮอซูต้า
 4. I. lakshnakarai
3. แปรค, แปรคทีโอครูปลิเนียร์-แดนซีโอเวท แคบ
 5. I. merguensis
1. เซปัลลักษณะใบคล้ายใบ รูปลิเนียร์หรือไตรแองกูล่า อาจสั้นหรือยาวกว่ารีเซปตาเกิด
2. ใบเมื่อแห้งไม่เป็นสีดำ อาจมีขนหรือไม่มี
3. ใบใหญ่กว้าง 10.0 ซม. ขึ้นไป ท้องใบมีขนแบบเฮอซูต้า
 6. I. betongensis

3. ใบเล็กและแคบกว่า
 4. ใบและช่อดอกใบมีขน 7. I. dolichophylla
 4. ใบและช่อดอกมีขนแบบเสอซุตา 8. I. brunonis
2. ใบเมื่อแห้งเป็นสีน้ำตาล ใบมีขน หลังใบเป็นมัน
 3. แอนเทอร์และสไตล์, สติกมาที่ยื่นออกมายาวเกือบเท่าคอโรลลา-โลบ
 4. เซปัลยาวเท่ารีเซปตาเคิล 9. I. nigricans
 4. เซปัลยาวกว่ารีเซปตาเคิลสองเท่า 10. I. fusca
 3. แอนเทอร์และสไตล์, สติกมาที่ยื่นออกมาสั้นกว่าคอโรลลา-โลบมาก
 4. แบริคทีโอลยาวกว่ารีเซปตาเคิล 11. I. bracteolata
 4. แบริคทีโอลยาวไม่เกินรีเซปตาเคิล 12. I. lucida

กลุ่ม ข.

1. ช่อดอกห้อยหัวลง มักเป็นแบบโคริมโบฟอร์ม, ไม่มีกลิ่น
 2. ใบค่อนข้างใหญ่รูปเอลลิปติกกว้าง ๆ ปลายออบติวส์ 13. I. diversifolia
 2. ใบแคบรูปเอลลิปติก หรือออบลอง-เอลลิปติก ปลายออบติวส์หรือคิวนีเอท
 3. ก้านช่อดอกสั้นมากหรือยาวถึง 1.5 ซม. 14. I. opaca
 3. ก้านช่อดอกยาวกว่าข้างบน 15. I. pendula
1. ช่อดอกตั้งตรง แขนงก้านช่อดอกแผ่ออกจากกันแบบบราคีเอท, มีกลิ่นหอม
 2. แขนงก้านช่อดอกใบต่อกันแบบอาร์ติคูลเลท 16. I. grandifolia
 2. แขนงก้านช่อดอกต่อกันแบบอาร์ติคูลเลท
 3. ก้านช่อดอกสั้นมาก หรือไม่มี 17. I. cibdela
 3. ก้านช่อดอกยาว 5.0 ซม. ขึ้นไป 18. I. butterwickii

|
กลุ่ม ค

1. โคนใบคอร์เคท หรือคอนข้างคอร์เคท มักไม่มีก้านใบ	
2. แขนงก้านช่อกอกสีเขียว	19. <u>I. coccinea</u>
2. แขนงก้านช่อกอกสีแดง	20. <u>I. kerrii</u>
1 โคนใบใบเป็นคอร์เคท มีก้านใบเห็นชัดเจน	
2. คอโรลล่า-lobelium หรือปลายออบทิวส์	21. <u>I. chinensis</u>
2. คอโรลล่า-lobelium โอบเวทหรือเอลลิปติก ปลายแฉกคิ้วท์หรือซับแฉกคิ้วท์	
3. ใบแคบ รูปขอบดวง-เอลลิปติก เส้นใบถี่ 14-26 คู่	22. <u>I. lobbi</u>
3. ใบกว้าง รูปเอลลิปติก เส้นใบห่าง 9-14 คู่	23. <u>I. javanica</u>

Key to species of Ixora Linn. in Thailand

1. Corolla white or pink, not changing colour; often fragrant
 2. Corolla white or greenish white Group A
 2. Corolla with pink or red tube and white or pinkish
white petals Group B
1. Corolla yellow, orange or red or occasionally pink
or white, mostly with yellow or orange petals changing
to red; mostly scentless Group C

Group A

1. Sepals more or less leafy, at least twice as long as the recep-
tacle
 2. Sepals not longer than 0.5 cm.
 3. Leaves oblong elliptic, acuminate, uppersides shining
1. I. acuminata
 3. Leaves oblanceolate or spatulate, obtuse, uppersides
not shining 2. I. finlaysoniana
 2. Sepal longer than 0.5 cm.
 3. Bracts, bracteoles large ovate
 4. Leaves glabrous, inflorescence puberulous
3. I. multibracteata
 4. Leaves and inflorescence hirsuta 4. I. lakshnakarae
 3. Bracts, bracteoles linear lanceolate, narrowly
5. I. merguensis

1. Sepals not leafy, linear or triangular, shorter than receptacle or not more than twice as long
2. Leaves not black when dry, hairy or not
 3. Leaves wider than 10.0 cm., undersides hirsuta
 6. I. betongensis
 3. Leaves not as above, smaller and narrower
 4. Leaves and inflorescence glabrous 7. I. dolichophylla
 4. Leaves and inflorescence hirsuta 8. I. brunonis
2. Leaves black when dry, glabrous, uppersides shiny
 3. Anthers exerted style and stigma almost as long as corolla lobe
 4. Sepals as long as receptacle 9. I. nigricans
 4. Sepals twice as long as receptacle 10. I. fusca
 3. Anthers, exerted style and stigma short
 4. Bracteoles longer than receptacle 11. I. bracteolata
 4. Bracteoles not longer than receptacle
 12. I. lucida

Group B

1. Inflorescence upside down, mostly corymbiform; scentless
 2. Leaves rather large, broadly elliptic, obtuse
 13. I. diversifolia
 2. Leaves narrower, elliptic or oblong-elliptic, obtuse or cuneate

3. Peduncles very short or not longer than 1.5 cm. 14. I. opaca
3. Peduncles longer than above 15. I. pendula
1. Inflorescence erect, branches distinctly brachiate; fragrant
2. Branches of inflorescence inarticulate 16. I. grandifolia
2. Branches of inflorescence articulate
3. Peduncles very short or sessile 17. I. cibdela
3. Peduncles longer than 5.0 cm. 18. I. butterwickii

Group C

1. Leaves cordate or subcordate, petiole mostly sessile
2. Branches of inflorescence green 19. I. coccinea
2. Branches of inflorescence red 20. I. kerrii
1. Leaves not cordate, distinctly petioled
2. Corolla lobe round or obtuse 21. I. chinensis
2. Corolla lobe ovate or elliptic acute or subacute
3. Leaves narrow, oblong-elliptic, side-veins 14-26 pairs
22. I. lobbii
3. Leaves broad, elliptic, side-veins 9-14 pairs
23. I. javanica

1. I. acuminata Roxb., Hort. Beng. : 10. 1814; Hook. f., Fl. Br. Ind. iii : 137. 1882; Brandis, Ind. Trees: 388. 1921; Craib, Fl. Siam. En. ii : 147. 1934.

ไม้พุ่มขนาดเล็ก สูงประมาณ 1.5 เมตร

ใบรูปขอบสอง-เอกลีบติง ปลายแฉกทิวมีเนท โคนคิ้วนี้เอต ขนาด 5.0-7.0 x 18.0-25.0 ซม. เกดียง ไม้มีขน หลังใบเป็นมัน เส้นใบ 10 + 15 คู่ ก้านใบยาว 0.8-1.5 ซม. สติพุล ปลายคัสปีเกท ยาว 0.4 ซม.

ช่อดอกแบบโครีมบิฟอร์ม กว้าง 6.0-10.0 ซม. ก้านช่อดอกสั้น 0.5 ซม. แชนงต่อกันแบบอาร์ติคูลเลท ดอกสีขาว กลิ่นหอม มีจำนวนมาก แบรคและแบรคทีโอล-รูปขอบสองปลายแฉกทิวมีเนท ขนาด 0.15 x 0.4 ซม. รีเซปตาเคลียยาว 0.1 ซม. เซปัลรูปขอบสอง แลนซีโอเลทแคบ ๆ ปลายแฉกคิ้ว ขนาด 0.1-0.15 x 0.4-0.5 ซม. หลอดคอโรลลา ยาว 2.0-2.5 ซม. ปากหลอดมีขน โดรูปขอบสอง-ออบโอเวทแคบ ๆ ปลายแฉกคิ้ว ขนาด 0.2 x 0.5-0.6 ซม. อับเรูยาว 0.35 ซม. สไตล์และสติกมา ยาว 0.3-0.4 ซม.

ตัวอย่างพืช พินนุโลก , Kerr 8910 .

การกระจายพันธุ์ อินเดีย (type) , ไทย .

(ภาพที่ 1)

2. I. finlaysoniana Wall. ex G. Don, Gen. Syst. iii : 572. 1834;
 Pitard in Fl. Gén. I:C. iii:312. 1924; Craib, Fl. Siam. En. ii:
 157. 1934 ; Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi : 193. 1941.

ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงได้ถึง 5.0-6.0 เมตร.

ใบรูปแถบรีโอเลท-เอลลิปติกหรือแถบรีโอเลท-ออบโอเวทหรือสปาकुเลท ปลาย
 ออบทิวส์ หรือแอกคิวิท์ โคนคี่วี่เอท ขนาด 3.0-7.5 x 6.0-16.0 ซม. ไม่มีขน เส้น
 ใบ 10-12 คู่ ก้านใบยาว 0.4-0.8 ซม. สติพุลส์รูปโอเวท ปลายคัสปีเคท ยาว 0.1
 -0.25 ซม.

ช่อดอกแบบโครีมบิฟอร์ม กว้าง 6.0-11.0 ซม. ก้านช่อดอกยาว 0-1.5 ซม.
 แขนงดอกกันแบบอาร์ติคูลเลท สีเขียวอ่อน มีขนแบบพิวเบอร์ลุส ดอกสีขาว กลิ่นหอม
 แปรคและแปรคทีโอลรูปลิเนียร์-แถบรีโอเลท ขนาด 0.1 x 0.3-0.7 ซม. รีเซปตา
 เกิดยาว 0.1 ซม. เซปัลรูปออบดอง-แถบรีโอเลท ปลายแอกคิวิท์ ขนาด 1.5-2.0 x
 3.0-5.0 ซม. สีเขียว หลอดกลอโรลดาวยาว 2.0-3.5 ซม. ไม่มีขน สีขาวเจือเขียว
 อ่อน โลบริรูปเอลลิปติก ปลายออบทิวส์ สีขาว ขนาด 2.0-3.0 x 5.0-7.0 ซม.
 อับเรณู 0.3 ซม. สไตล์และสติกน่ายื่นออกมา 0.5 ซม.

ตัวอย่างพืช แพร่ Winit 1660; ชัยนาท Put 2667; สระบุรี Dee 25;
 สระบุรี Maxwell 74-44; สระบุรี Maxwell 71-47; ชลบุรี Maxwell 75-224;
 ราชบุรี Kerr 10634; ราชบุรี Sutheesorn 384.

การกระจายพันธุ์ อินเดียน , อินโดจีน , ไทย (type) .

ชื่อพื้นเมือง เข็มขาว (กรุงเทพฯ), เข็มหอม (ชัยนาท) .

(ภาพที่ 2)

3. I. multibracteata Pearson ex King et Gamble in Journ. As. Soc. Beng. lxxiii. 2 : 74. 1904; Ridl., Fl. Mal. Pen. ii : 92. 1923; Pitard in Fl. Gén. I: C. iii : 311. 1924; Craib, Fl. Siam. En. ii : 162. 1934; I. umbellata Koorders et Valetton var. multibracteata Corn., in Gard. Bull. Str. Settl. xi : 234. 1941.

ไม้พุ่มสูงประมาณ 1.0-4.0 เมตร. 005447

ใบรูปขอบคอง-เอลลิปติก หรือขอบคอง-แลนซ์โอเลต ปลายขอบทิวส์ โคนคิวนีเอต ขนาด 8.0-10.0 x 22.5-27.5 ซม. ใบเกลี้ยง ไม่มีขน เส้นใบ 14-15 คู่ ก้านใบยาว 0.5-1.7 ซม. สติพอลปลายก้านใบยาว 0.2-0.4 ซม.

ช่อดอกแบบโคริมบิฟอร์ม มีดอกหนาแน่น ทั้งช่อมีขนแบบชีวเบอร์ลุสปกคลุม ยกเว้นก้านในคอโรลลา-โลบ ก้านช่อดอกสั้นมาก ยาว 0-1.0 ซม. ดอกสีขาว กลิ่นหอม ไม่มีก้านดอก แปรคและแปรคทีโอสใหญ่ ลักษณะคล้ายใบ รูปโอเวทปลายแฉกคิวนี ขนาด 0.35-0.6 x 0.7-1.6 ซม. เซปัลลักษณะและขนาดคล้ายแปรค หลอดคอโรลลา ยาว 2.5-3.5 ซม. ปากหลอดมีขนแบบชีวเบอร์ลุส โยบรูปขอบคอง-โอเวท-ปลายขอบทิวส์ขนาด 0.25-0.45 x 0.6-1.0 ซม. อับเรณูยาว 0.3-0.4 ซม. สไตลและสติกมายื่นออกมา 0.4-0.5 ซม. ปลายแยกสองเส้นโค้งลง.

ตัวอย่างพืช จันทบุรี Dee 1163; สุราษฎร์ธานี Kerr 12297; สุราษฎร์ธานี Kerr 18327; สุราษฎร์ธานี Put 888; สุราษฎร์ธานี Smitinand 3806; พังงา Curtis 2954; กระบี่ Kerr 18818; นครศรีธรรมราช Kerr 15614; นครศรีธรรมราช Put 2345; นครศรีธรรมราช Snan 532 นครศรีธรรมราช Snan 551; พัทลุง Kerr 15360; ตรัง Sangkhachand 1832; ตรัง Vanpruk 736; ตรัง Vanpruk 739; สตูล Kerr 14187.

การกระจายพันธุ์ ไทย , มาเลเซีย (type), อินโดนีเซีย .

ชื่อพื้นเมือง เข็มข้าง, (สุราษฎร์ธานี), เข็มฝอย (จันทบุรี), เข็มใหญ่ (สตูล) .

(ภาพที่ 3)

4. I. Lakshnakarae Craib in Kew Bull. 1932 : 425; Fl. Siam. En.
ii : 160. 1934 .

ใบพุ่มสูงได้ถึง 6.0 เมตร

ใบรูปเอดลิบติคหรือออบลอง-เอดลิบติค ปลายแฉกคิวิท์ โคนคิวิท์เอด ขนาด
7.3-11.0 x 25.0 -33.0 ซม. ท้องใบ, ก้านใบและสตีพุดมีขนแบบเฮอซูต้า เส้น
ใบ 16-20 คู่ ก้านใบยาว 1.5 ซม. สตีพุดคัสปีเคท ยาว 1.0 ซม.

ช่อดอกมีก้านรวมยาว 0-1.2 ซม. แขนงแรกยาว 6.5-8.0 ซม. แยก
แบบบราคิเอด มีขนแบบเฮอซูต้าหนาแน่นจนถึงก้านดอก ดอกสีขาว หนาแน่น แปรค
ทีโอล ลักษณะคล้ายใบ รูปเอดลิบติค-ออบแลนซีโอเลท ปลายแฉกคิวิมิเนท ขนาด
0.2-0.25 x 0.7-0.9 ซม. เซปัลรูปออบแลนซีโอเลท ขนาด 0.2-0.25 x
0.7-0.8 ซม. ก้านนอกมีขนแบบฟิวเบสเซน หลอดคอโรลลายาว 3.5-3.7 ซม.
โบลรูปออบลอง ปลายแฉกคิวิท์ขนาด 0.25-0.3 x 0.7-1.0 ซม. ก้านนอกมีขนแบบ
ฟิวเบอริส ใต้น้ยาว 0.6 ซม. สไตส์และสติกมายื่นออกมา 0.7 ซม.

ตัวอย่างพืช ปัตตานี Lakshnakara 688 (type); นราธิวาส Prayad
505 .

การกระจายพันธุ์ ไทย (type) .

(ภาพที่ 4)

5. I. merguensis Hook. f., Fl. Br. Ind. iii : 140. 1882 ; Brandis, Ind. Trees : 388. 1921; Pitard in Fl. Gén. I:C. iii : 310. 1924; Craib, Fl. Siam. En. ii : 161. 1934.

ไม้พุ่มสูงประมาณ 1.5-4.0 เมตร.

ใบรูปขอบคอง-เอดลิติกหรือเอดลิติกหรือแลนซีโอเลท ปลายแอกคิวิท์ หรือ ออบทิวส์โคนคิวิท์เอด ขนาด 6.5-12.0 x 20.0-33.5 ซม. ใบเกลี้ยง ไม้มีขน เส้นใบ 10-17 คู่ ก้านใบยาว 1.3-3.0 ซม. สติพุลปลายคัสปีเคทยาว 0.5 ซม.

ช่อกอกแบบโครีมีนิฟอร์ม กว้างประมาณ 8.0-9.0 ซม. ดอกหนาแน่น สีขาว กลิ่นหอม ก้านช่อกอกสั้นประมาณ 0.5 ซม. แขนงต่อกันแบบอาร์ติคูลเลท แปรคและแปรค ทิโอดรูปลิเนียร์-แลนซีโอเลท ขนาด 0.1 x 0.4 ซม. เซปัลรูปแลนซีโอเลท ปลาย-แอกคิวิท์ ขนาด 0.12 x 0.5-0.7 ซม. หลอดคอโรลลายาว 2.2-2.5 ซม. ภายนอก และปากหลอดคมีขนแบบพิวเบอร์ลัส โลบรูปขอบคองปลายออบทิวส์ขนาด 0.25 x 0.7 ซม. อับเรณูยาว 0.45 ซม. สไตล์และสติกมายื่นออกมา 0.6 ซม. ปลายแยกสองเส้นสั้น ๆ โค้งลง .

ตัวอย่างพืช แม่ฮ่องสอน Sutheesorn 2366; อุตรดิตถ์ Phengkhlai 130; ระนอง Kerr 16723; ระนอง Kerr 16414; พังงา Kerr 19354 .

การกระจายพันธุ์ อินเดี๋ย , พม่า (type) , ไทย .

ชื่อพื้นเมือง กาดอ (ระนอง) , เข้มช้าง (พังงา) , เข้มคง (อุตรดิตถ์) .

16. I. betongensis Craib in Kew Bull. 1932 : 425; Fl. Siam. En.
ii : 150. 1934 .

ไม้พุ่มสูงประมาณ 1.0 เมตร

ใบรูปเผลดลิมติก ปลายแฉกคิ้วท์ โคนคิ้วท์นี้เขท ขนาด 10.5-11.5 x
28.0-32.0 ซม. ท้องใบมีขนแบบเสอชู้ค้ำ ก้านใบยาว 1.5 ซม. สติพู่ร่วงเร็ว

ช่อคอกแบบโครีมบิพอร์ม คอกสีขาว ก้านช่อคอกสั้นจนเกือบไม่มี แขนง
แตกแบบไตรโคโทมีส ต่อกันแบบอาร์ติคูลเลท ปกคลุมด้วยขนแบบพิวเบอร์ลุส รวมทั้ง
แบรค แบรคทีโอล, รีเซปตาเกิล และคานนอกของคอโรลลา-โลบ แบรคและแบรค-
ทีโอลรูปซี่บู้เลท ปลายแฉกคิ้วท์มีเนทยาว 0.4-0.6 ซม. รีเซปตาเกิลยาว 0.1 ซม.
เซปัลรูปออบลอง-โอเวท ปลายแฉกคิ้วท์ ยาว 0.1 ซม. หลอดคอโรลลา ยาว 1.4-
1.9 ซม. โลบรูปโอเวท ปลายออบทิวส์ ขนาด 0.35 x 0.6-0.8 ซม. แอ็บเรณู
ยาว 0.6 ซม. สไตล์และสติกมายื่นออกมา 0.4 ซม.

ตัวอย่างพืช ปัตตานี Kerr 7639 (PK)

การกระจายพันธุ์ ไทย (type) .

(ภาพที่ 16)

7. I. dolichophylla K. Schum., Bot. Tidsskr. xxiv : 337. 1902;
 Pitard in Fl. Gén. I.-C. iii : 326. 1924; Craib, Fl. Siam.
 En. ii : 156. 1934.

ไม้พุ่มสูงได้ถึง 1.5 เมตร

ใบรูปขอบแฉวงรีโอเวท ปลายแฉกคิวิเนท โคนคิวิเนท ขนาด 3.5-4.0
 x 10.0-15.0 ซม. เส้นใบ 8 คู่ ก้านใบยาว 0.3-0.5 ซม. สติพุลคัสปิคเกทยาว
 0.5-0.6 ซม.

ช่อดอกแบบโคริมบิฟอร์ม ไม้มีขน. ไม่มีก้านช่อดอก แปรคและแปรคทีโอด
 รูปฟิลิฟอร์ม ยาว 0.1-0.17 ซม. รีเซปตาเกิลและเซปัล รูปไตรแองกูล่า ปลายค่อน
 ขางออบทิวส์ ยาวรวมกัน 0.25 ซม. หลอกคอโรลล่ายาว 2.3-2.5 ซม. โอบรูปขอบ-
 ลอง-โอเวท ปลายแฉกคิวิ ขนาด 2.5 x 5.5 ซม. อับเรณูยาว 0.3 ซม. สไตล์
 และสติกมายื่นออกมา 0.6-0.8 ซม.

ตัวอย่างพืช จันทบุรี Kerr 9272 .

การกระจายพันธุ์ ไทย (type) .

(ภาพที่ 7)

8. I. brunonis Wall. ex G. Don, Gen. Cyst. iii : 573. 1834; Kurz, Fl. Burm. ii : 20. 1877; Hook f., Fl. Br. Ind. iii : 139. 1882; Brandis, Ind. Trees : 388. 1921; Ridl., Fl. Mal. Pen. ii : 91. 1923; Craib, Fl. Siam. En. ii : 151. 1934; Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi : 183. 1941; I. kratensis Craib in Kew Bull. 1932 : 427; Fl. Siam. En. ii : 147. 1934.

ใบพุ่มสูงประมาณ 1.0-3.0 เมตร.

ใบรูปขอบลอง-ขอบโอเวท หรือขอบลอง ปลายคัสปีเคทหรือแอกคิวมิเนท โคนแอกคิวทิ์ไปจนถึงคอร์เคท ขนาด 3.5-8.5 x 11.5 - 24.0 ซม. ก้านใบยาว 0-0.8 ซม. เส้นใบ 12-18 คู่ ท้องใบมีขนแบบเฮอซูตา หลังใบมีขนเฉพาะบนเส้นกลางใบและเส้นใบ สติพูลปลายคัสปีเคทยาว 0.7-1.5 ซม. มีขนแบบเฮอซูตา.

ช่อกอกแบบโครีมิซอร์ม กว้างประมาณ 8.0 ซม. กลอกสีขาว กลิ่นหอม มีดอกเป็นจำนวนมาก ก้านช่อดอกยาว 0.1-2.5 ซม. แดกแขนงต่อกันแบบอาร์ติคูลเลท มีขนแบบพิวเบสเซน แบรคครูพฟิดิฟอร์มยาว 0.1-0.3 ซม. เซปัลรูปลิเนียร์-ไตรแองกูลา ปลายแอกคิวมิเนทยาว 0.15 ซม. มีขนแบบพิวเบสเซน หลอดคอโรลล่ายาว 2.1-3.2 ซม. ค้านนอกมีขนแบบพิวเบสเซน ปากหลอดมีขนแบบพิวเบอริลลัส โลบขอบลอง ออบแลนซีโอเลท ปลายแอกคิวทิ์ ขนาด 0.2-0.3 x 0.5-0.7 ซม. อับเรณูยาว 0.20-0.35 ซม. สไตล์และสติกมายื่นออกมา 0.3-0.4 ซม. ปลายแยกเป็นสองเส้นสั้น ๆ โค้งลง.

ตัวอย่างพืช จันทบุรี Kerr 9473; จันทบุรี Kerr 17672; จันทบุรี Kerr 17708; จันทบุรี Kerr 17796; จันทบุรี Fut 2936; จันทบุรี Sutheesorn 302; ตราด Chitr 77; ตราด Dee 188; ตราด Floenchit 221 ;

สุราษฎร์ธานี Sutheesorn 1173; พังงา Geesink and Santisuk 5329;
 กระบี่ Chermisrivathana 76; นครศรีธรรมราช Snan 723; นครศรีธรรมราช
 Umpai 245; ภูเก็ต Rabil 390; สตูล Kerr 14199; สตูล Kerr 14635;
 สตูล Snan 329; สงขลา Kerr 13654; สงขลา Kerr 15917; นราธิวาส
 Bunnak 902.

การกระจายพันธุ์ พม่า, ไทย, มาเลเซีย (type).

ชื่อพื้นเมือง เข็มขาว (จันทบุรี), เงามะ (สตูล).

(ภาพที่ 8)

9. I. nigricans Wight et Arn., Prodr. Fl. Ind. i : 428. 1834; Hooker, Fl. Br. Ind. iii: 148. 1882; Brandis, Ind. Trees : 389. 1921; Pitard in Fl. Gen. I:C. iii: 321. 1924; Corn., in Gard. Bull. Str. Settl. xi : 223. 1941; Backer, Fl. Java ii: 162. 1963; I. affinis Wall. ex G. Don, Gen. Syst. iii: 571. 1834; Craib, Fl. Siam. En. ii : 147. 1934; I. affinis Wall. ex G. Don var. arguta Craib, Fl. Siam. En. ii: 147. 1934; I. affinis Wall. ex G. Don var. plumea Craib, Fl. Siam. En. ii: 148. 1934; I. erubescens Wall. ex G. Don, Gen. Syst. iii. 571. 1834; Hook. f., Fl. Br. Ind. iii: 149. 1882; Craib, Fl. Siam. En. ii : 156. 1934.

ไม้พุ่มขนาดใหญ่สูงได้ถึง 5.0 เมตร

ใบรูปเอดลิปติกหรือขอบดอง-เอดลิปติกหรือขอบแฉกซี่โอเลทหรือโอเวท ปลายแฉกคิวนีเนท โคนคิวนีเอทหรือแฉกคิวนี ขนาด 2.5-8.0 x 8.0-20.0 ซม. หลังใบสีเขียวเข้มเป็นมัน เมื่อแห้งเป็นสีดำ เส้นใบ 8-12 คู่ ก้านใบ 0.5-0.8 ซม. สติพุล-คัสปีเคทยาว 0.4-0.7 ซม.

ช่อดอกแบบโครีมีนิฟอร์ม ก้านช่อดอกยาว 1.0-3.2 ซม. แขนงต่อกันแบบอาร์ติคูลเลท ดอกสีขาว กลิ่นหอม แบริคฟิลิฟอร์มยาว 0.2 ซม. แบริคทีโอลไม่ยาวเกินรีเซปตาเคิล รีเซปตาเคิลและเซปัลยาวรวมกัน 0.15 ซม. เซปัลรูปไตรแองกูล่า ปลายแฉกคิวนี หลอดคอโรลล่ายาว 1.0-1.3 ซม. โลบริรูปขอบดอง ปลายแฉกคิวนี ขนาด 0.12-0.2 x 0.7-0.9 ซม. ปากหลอดไม่มีขน อับเรณูบางยาวเกือบเท่าคอโรลล่า-โอบ 0.5-0.6 ซม. สไตล์และสติกม่ายาว 0.8 ซม. ปลายแยกสองเส้นยาวโค้งลง

ตัวอย่างพืช พืชโลก Sutteesorn 2874; นครราชสีมา Put 2862; ศรีสะเกษ Prayad 250; สระบุรี Suksakorn 903; นครนายก Sutteesorn 1929; กรุงเทพฯ Sirinugsa 40; กรุงเทพฯ Smitinand 5563; กรุงเทพฯ Smitinand 5953; สมุทรปราการ Maxwell 70-28; ปราจีนบุรี Put 1960; จันทบุรี Maxwell 74-467; จันทบุรี Put 2967; จันทบุรี Smitinand and Williams 17181; ตราก Bunnak 371; กาญจนบุรี Beusekom and Phengk-lai 410; ชุมพร Put 1493; ชุมพร Put 1549; ชุมพร Sutteesorn 2239; ระนอง Geesink and Santisuk 4862; ระนอง Geesink and Santisuk 4888; ระนอง Kerr 16722; ระนอง Kerr 11729; สุราษฎร์ธานี Kerr 18128; สุราษฎร์ธานี Snan 405; สุราษฎร์ธานี Sutteesorn 1044; พังงา Kerr 17261; พังงา Kerr 18429; นครศรีธรรมราช Beusekom and Phengk-lai 748; นครศรีธรรมราช Snan 245; ตรัง Kerr 15178; สตูล Kerr 14608; สงขลา Pradit 243; สงขลา Rabil 72; นราธิวาส Phusomsaeng 441; นราธิวาส Prayad 1301; นราธิวาส Vacharapong 214.

การกระจายพันธุ์ อินทီး , พม่า (type) , อินโดจีน , ไทย , มาเลเซีย , อินโดนีเซีย .

ชื่อพื้นเมือง เข้มค่าง (ชุมพร) , เข้มน้ำ (สุราษฎร์ธานี) , เข้มพุดหมา (สงขลา) .

10. I. fusca Geddes in Kew Bull. 1927 : 172; Craib, Fl. Siam. En.
ii : 158. 1934.

ไม้ยืนต้น หรือไม้พุ่มสูงประมาณ 5.0-6.0 เมตร.

ใบรูปขอบโอบเวท หรือขอบแลนซีโอเลต บางครั้ง ขอบสอง-เอกลีบตึก ปลาย
แฉกควมึนเนทหรือแฉกควมึน โคนควมึนเนท ขนาด 3.3-6.0 x 10.5-17.0 ซม. ไม่มีขน
เมื่อแห้งเป็นสีดำ เส้นใบ 8-11 คู่ ก้านใบยาว 0.5-1.0 ซม. สติพุลปลายคัสปีเทยาว 0.45
-0.9 ซม.

ช่อดอกแบบโครัมบิฟอร์น มีก้านสั้นประมาณ 1.1 ซม. แขนงต่อกันแบบอาร์ติคูลเลต
มีขนแบบพิวเบอร์ลิส ดอกสีขาว หนาแน่น แปรคและแปรคทีโอล รูปชั้บรูปเจต-แฉกควมึน-
เนท ยาว 0.2-0.5 ซม. เซปัลรูปแลนซีโอเลต ปลายแฉกควมึนเนท ยาว 0.3-0.4 ซม.
หลอดคอโรลล่ายาว 1.3-2.0 ซม. โลบริรูปขอบสอง ปลายแฉกควมึน ขนาด 0.2 x 0.8-0.9
ซม. ไม่มีขน อับเรณูยาว 0.5-0.6 ซม. สไตลและสติกมายื่นออกมา 0.7-1.0 ซม. ปลาย
แยกสองเส้นสั้น ๆ .

ตัวอย่างพืช ลำปาง Winit 1692; ลำปาง Winit 1720; ลำปาง Winit
1726; พิษณุโลก Phusomsaeng 206; ชัยภูมิ Chaloenphol 60; สระบุรี
Maxwell 74-279; กรุงเทพฯ Smitinand 21477; ปราจีนบุรี Mrs. Collins
843 (type); จันทบุรี Smitinand and Thephasdin 11494.

การกระจายพันธุ์ ไทย (type).

(ภาพที่ 7)

11 I. bracteolata Craib, in Kew Bull. 1932: 426; Fl. Siam. En. ii: 151. 1934.

ไม้พุ่มขนาดเล็ก สูงได้ถึง 3.0 เมตร.

ใบรูปขอบตอง-แลนซีโอเลทหรือเอลลิปติก ปลายแฉกคิวนีเอท ขนาด 1.5-3.2 x 4.0-7.0 ซม. เมื่อแห้งเป็นสีเขียวปนดำ เส้นใบ 8-10 คู่ ก้านใบยาว 0.3-0.5 ซม. สติพุลรูปชั้บรูเลขปลายกั้สปิเกทยาว 0.5 ซม.

ช่อดอกแบบโคริมบิฟอร์ม โปรง ก้านช่อดอกแตกแขนงต่อกันแบบอาร์คิคูเลท มีขนแบบพิวเบอร์ตัส ดอกสีขาว แปรคและแปรคทีโอลพิลiform ยาว 0.3-0.4 ซม. ยาวกว่ารีเซปตาเกิดอย่างเห็นได้ชัด เซปัลยาว 0.12-0.15 ซม. แลนซีโอเลทปลายแฉกคิวนีเอท หลอดคอโรลล่ายาว 1.0-3.6 ซม. ปากหลอดมีขนสีขาวเห็นได้ชัด โคนรูปขอบตองหรือแลนซีโอเลท ขนาด 0.2 x 0.4-0.8 ซม. อับเรณูยาว 0.2 ซม. สไตล์และสติกมายื่นออกมา 0.3 ซม.

ตัวอย่างพืช จันทบุรี Bunnak 639; จันทบุรี Kerr 9696; จันทบุรี Maxwell 74-479; จันทบุรี Put 2887 (type).

การกระจายพันธุ์ ไทย (type).

ชื่อพื้นเมือง กั้ลละกะฮ่อม (จันทบุรี).

12. I. lucida R. Br. ex Hook. f., Fl. Br. Ind. iii: 148. 1877; Craib, Fl. Siam. En. ii: 160. 1934.; I. ebarbata Craib in Kew Bull. 1932: 427; Fl. Siam. Ln. ii: 156. 1934; I. straminea Craib in Kew Bull. 1932: 427; Fl. Siam. En. ii: 156. 1934; I. lucida R. Br. ex Hook. f. var. densipila Craib, Fl. Siam. En. ii: 161. 1934.

ไม้พุ่มสูงประมาณ 1.5-3 เมตร

ใบรูปขอบคอง-เอดลิติกหรือเอดลิติก-โอเวท ปลายแฉกควมมีเนทหรือคัสปีเคท โคนแฉกคิ้วหรือคิ้วนี้เอนขนาด 2.0-5.0 x 6.5-18.0 ซม. เส้นใบ 7-13 คู่ ก้านใบ 0.3-0.8 ซม. สกัฟูลปลายคัสปีเคท ยาว 0.3-0.6 ซม.

ช่อกอกแบบโคริมบิฟอร์ม ดอกสีขาว ก้านช่อกอกยาว 0.5-3.0 ซม. แฉกแขนงต่อกันแบบอาร์คิคูเลท อาจมีขนแบบพิวเบอร์ลุส หรือไม่มี แบริคและแบริคทีโอเดซึบ-ยูเลทแฉกควมมีเนท ยาว 0.15-0.25 ซม. รีเซปตาเคลกกับเซปัลยาวรวมกัน 0.15-0.2 ซม. เซปัล รูปแลนซีโอเลท ปลายแฉกควมมีเนท หลอดคอโรลล่ายาว 1.4-3.2 ซม. ค้านนอกหลอดคอโรลล่า และปากหลอดอาจมีขนแบบพิวเบสเซนส์ขาวหรือไม่มี โลบริรูป-โอเวทหรือแลนซีโอเลท ขนาด 0.15-0.2 x 0.4-0.7 ซม. ปลายแฉกควมมีเนท: อับเรูยาว 0.2 ซม. สไตล์และสติกมายื่นออกมา 0.4 ซม.

ตัวอย่างพืช ลำปาง Winit 1907; กาญจนบุรี Beusekom and Pengkhilai 3892; กาญจนบุรี Larsen 10429; กาญจนบุรี Put 77; จันทบุรี Smitinand 3350; ราชบุรี Put 1357; ชุมพร Put 1037; ชุมพร Put 1048; ชุมพร Put 1069; ชุมพร Put 1516; ระนอง Kerr 11829; สุราษฎร์ธานี Kerr 13191; สุราษฎร์ธานี Put 1225; สุราษฎร์ธานี Put 1603;

นครศรีธรรมราช Rabil 223; นครศรีธรรมราช Smitinand 662; พัทลุง
Kerr 19296; ตรัง Kerr 15233; สงขลา Pradit 259; ปัตตานี
Kerr 7108; ปัตตานี Put 3610 ; นราธิวาส Prayad 1633.

การกระจายพันธุ์ อินโดจีน, ไทย, มาเลเซีย, (type) .

(ภาพที่ 12)

13. I. diversifolia Wall. ex Kurz, Fl. Burm.: 22. 1877 ; Hook. f., Fl. Br. Ind. iii : 141. 1882; Ridl., Fl. Mal. Pen. ii : 96. 1923; Pitard, in Fl. Gén. I:C. iii : 315. 1924; Craib, Fl. Siam. En. ii: 150. 1934; I. pendula Jack. form 1, Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi : p. 226. 1941.

ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นขนาดเล็กสูงประมาณ 4.0-6.0 เมตร

ใบรูปเอดลิติกหรือออบลอง-เอดลิติกหรือออบลอง-โอเวท ปลายขอบทิวส์ โคนคี่วนี้เอท ขนาด 5.0-7.5 x 11.5-21.5 ซม. มักมีใบเล็กตรงโคนก้านช่อกอก ปลายขอบทิวส์หรืออี่มาจิเนทโคนคอ์เคท ก้านใบยาว 0.6-1.0 ซม. สติพุลโคนโอเวท ปลายคัสปีเคท .

ช่อกอกโปรง คอกสี่ซมพูจาง ๆ ไม้มีก้าน ก้านช่อกอกยาว 4.2-10.0 ซม. แชนงคอกกันแบบอาร์คิคูเลท แฉออกสองข้างแบบบราคิเอท แบรคและแบรคทีโอเดลิเนียร์-แลนซีโอเลท รีเซปตาเคิลและเซปัล รูปไตรแองกูล่าสัน ๆ ปลายขอบทิวส์ ยาวรวมกัน 0.07 ซม. หลอดคอโรลล่ายาว 1.2-1.5 ซม. โลบริรูปออบลองปลายแอกคิวิท ขนาด 0.15 x 0.4-0.5 ซม. อับเรณูยาว 0.6 ซม. สไตล์และสติกมายื่นออกมา 0.4 ซม.

ตัวอย่างพืช ระนอง Bunnak 1163; สุราษฎร์ธานี Kerr 16030; ภูเก็ต Kerr 16610; สตูล Kerr 14443.

การกระจายพันธุ์ พม่า (type), อินโดจีน, ไทย .

14. I. opaca Wall. ex G. Don, Gen. Syst. iii : 513. 1834; Hook. f., Fl. Br. Ind. iii : 147. 1882; Pitard in Fl. Gén I:C. iii: 328. 1924; Craib, Fl. Siam. En. ii : 163. 1934; I. candida Ridl. in Journ. F.M.S. Mus. x : 141. 1920; Fl. Mal. Pen. ii: 95. 1923; Craib, Fl. Siam. En. ii : 153. 1934.

ไม้พุ่มขนาดเล็กสูงประมาณ 1.0-1.5 เมตร.

ใบรูปเอดลิปติกหรือขอบลอง-เอดลิปติก หรือขอบแลนซีโอเลท ปลายแฉกควมิกเนท โคนแฉกคิวก์ หรือคิวก์เอด ขนาด 1.6-5.5 x 7.5-14.5 ซม. เส้นใบ 8-14 คู่ ก้านใบยาว 0.5-2.0 ซม. สติพุลปลายคัสสิเท ยาว 0.4-0.9 ซม.

ช่อกอกแบบโคริมบิฟอร์ม โปร่ง ก้านช่อกอกยาว 0-1.5 ซม. แขนงต่อกันแบบอาร์คิกูเลท มักมีขนแบบพิวเบอร์ลุส ดอกสีขาวแบบรูปลิเนียร์ ไตรแองกูล่า ยาว 0.4 ซม. รีเซปตาเคลและเซปัลยาวรวมกัน 0.15 ซม. เซปัลรูปไตรแองกูล่าปลายแฉกคิวก์ หรือซิมบูเลท ปลายขอบทิวส์ยาวเท่ารีเซปตาเคล หลอดคอโรลล่ายาว 1.3-2.2 ซม. สีแดงหรือปนชมพู โคนรูปขอบลอง-โอเวท ปลายแฉกคิวก์ขนาด 0.2-0.3 x 0.4-0.6 ซม. อับเรณูยาว 0.2-0.3 ซม. สไตล์และสติกมายื่นออกมา 0.4-0.6 ซม.

ตัวอย่างพืช โดย Bunchai 1496; เลข Dee 1018; เลข Tagawa, Iwatsuki and Fukuoka T 1219; อุกิ Tagawa, Iwatsuki and Fukuoka T 1586; ชุมพร Kerr 11435; ระนอง Kerr 16312; สุราษฎร์ธานี Kerr 12031; สตูล Kerr 14120; สตูล Kerr 14124.

การกระจายพันธุ์ ไทย, มาเลเซีย (type), อินโดนีเซีย.

15. I. pendula Jack in Mal. Misc. i no. 5 : 11. 1820; Hook. f., Fl. Br. Ind. iii : 141. 1882; Kidl., Fl. Mal. Pen. ii : 95. 1923; Craib, Fl. Siam. En. ii : 164. 1934; Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi : 226. 1941; I. parkinsoniana Craib in Kew Bull. 1932 : 428; Fl. Siam. En. ii : 163. 1934.

ไม้ยืนต้นสูงประมาณ 2.0-4.0 เมตร.

ใบรูปเอดลิบติค หรือขอบดอง-เอดลิบติค ปลายขอบทิวส์ โคนแฉกคิ้วท์ ขนาด 3.0-8.5 x 7.0-15.0 ซม. เส้นใบ 7-14 คู่ ก้านใบยาว 0.5-2.0 ซม. สติพุลปลายคัสปีเคทยาว 0.4 ซม.

ช่อดอกห้อยลง ก้านช่อดอกยาวมาก 10.0-21.0 ซม. แขนงดอกกันแบบ อารคิคุเลท บางที่มีขนแบบพิวเบอร์ลุส ดอกสีขาวหรือขาวเจือชมพู แบริคดิเนียร์-แลนซีโอเลท รีเซปคาเกิลและเซปัลยาวรวมกัน 0.08-0.15 ซม. เซปัลสั้นมาก บางที่มีขนแบบพิวเบอร์ลุส หลอดคอโรลล่ายาว 1.2-2.5 ซม. สีแสด โลบลูปอบดอง ปลายแฉกคิ้วท์ ขนาด 0.2 x 0.45-0.6 ซม. สีขาวเจือชมพูหรือสีชมพู อับเรณูยาว 0.35 ซม. สไตลและสติกมายื่นออกมา 0.4 ซม. ปลายแยกสั้น ๆ เป็นสองเส้น.

ตัวอย่างพืช กำแพงเพชร Kiah 2436; สุราษฎร์ธานี Kerr 18170 ; นครศรีธรรมราช Beusekom and Phengkklai 822; ตรัง Kerr 19060 ; ตรัง Chermisrivathana 1370; สตูล Smitinand 11974; นราธิวาส Phusomsaeng 460.

การกระจายพันธุ์ พม่า, ไทย, มาเลเซีย (type), อินโดนีเซีย.

ชื่อพื้นเมือง เข้มพวง (ตรัง), เข้มมาลัย (สุราษฎร์ธานี).

16. I. grandifolia Zoll. et Mor. in Syst. Verz. : 65. 1846;
Hook f., Fl. Br. Ind. iii: 143. 1882; Pitard in Fl. Gén. I:C.
iii: 316. 1924; Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi : 197.
1941; Backer, Fl. Java ii: 327. 1963. I. fluminalis Ridl. in
Journ. Str. Br. Roy. As. Soc. 79: 84. 1918; Fl. Mal. Pen. ii: 97. 1923

ไม้พุ่มสูงได้ถึง 4.0 เมตร

ใบรูปไข่กลับติ่งหรือแฉกหรือโอเลท หรือขอบโอเลท ปลายแฉกคิวนีแฉท หรือ
ขอบทิวส์ หรือคิวนีแฉท ขนาด 4.0-7.2 x 11.0-20.0 ซม. ไม้มีขน เส้นใบ 13-15
คู่ ก้านใบ 0.7-2.0 ซม. สติพุลรูปไตรแองกูล่า กัสปีเคท ยาว 0.4-0.7 ซม.

ช่อดอกใหญ่ ก้านช่อดอกยาว 1.8-5.0 ซม. แขนงแผ่ออกสองข้างแบบบราคิ-
เอท แขนงแรกยาว 8.0-15.0 ซม. ไม้มีรอยต่อแบบอาร์ติคูลเลท มีขนแบบพิวเบอร์ลัส
คอกสี่ซมพู กิ่งอ่อน ก้านดอกยาว 0.2-0.5 ซม. แบริคฟีลiform รีเซปตาเกิดและ
เซปัลซึ่งสั้นมากสีแดง ยาวรวมกัน 0.1 ซม. หลอดคอโรลลายาว 0.7-2.2 ซม. โฉม
รูปขอบดวง ปลายแฉกคิวนี ขนาด 0.15-0.25 x 1.0-0.45 ซม. อับเรณูยาว 0.25-
0.5 ซม. สไตล์และสติกย้ายื่นออกมา 0.4-0.5 ซม. ไม้แยกเป็นสองเส้น

ตัวอย่างพืช สุราษฎร์ธานี Bourke; กรุงเทพฯ Sirikul 44; กรุงเทพฯ
Sirikul 45.

การกระจายพันธุ์ พม่า อินโดจีน ไทย มาเลเซีย (type) อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์
ชื่อพื้นเมือง เข็มสี่ซมพู (กรุงเทพฯ)

17. *I. cibdela* Craib, in Kew Bull. 1914 : 217; Pitard in Fl. Gén. I:C. iii : 329. 1924; Fl. Siam. En. ii : 153. 1934; *I. grandifolia* Zoll. et Mor. var. *glabra* Craib in Kew Bull. 1911: 394; Pitard in Fl. Gén. I:C. ii : 317. 1924; *I. collinsae* Craib in Kew Bull. 1914: 127; Pitard in Fl. Gén. I:C. iii : 330. 1924; *I. cibdela* Craib var. *puberula* Craib, Fl. Siam. En. ii : 154. 1934.

ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นขนาดเล็กสูงประมาณ 1.5-4.0 เมตร

ใบรูปขอบกลอง-ขอบแผ่นมีโอเลตหรือเอกลดติ๊กหรือแผ่นมีโอเลตหรือขอบกลอง ปลายขอบทิวส์หรือแฉกคิ้วท์ โคนคิ้วท์เอตหรือแฉกคิ้วท์ เกดียง ไม้มีขน ขนาด 3.0-6.5 x 9.5-29.0 ซม. เส้นใบ 9-14 คู่ ก้านใบยาว 0.4-1.2 ซม. สติพุลโอเวทปลาย คัสปีเททยาว 0.5 ซม.

ช่อคอกมีก้านสั้น 0-0.9 ซม. แขนงคอกกันแบบอาร์คิกูเลต แขนงแรกเม่ออก จากกันแบบบราคิโอเทและยาวประมาณ 5.0-7.0 ซม. แขนงต่อมาสั้นมาก มักเกดียง หรืออาจมีขนแบบฟิวเบอรูลัส คอกสีขาว กลิ่นหอม ไม้มีก้าน แปรคพิลiform รีเซปทาเคิล และเซปัลยาวรวมกัน 0.15 ซม. เซปัลรูปไตรแองกูล่า ปลายแฉกคิ้วท์สั้นกว่ารีเซปทาเคิล หลอดคอกโรลยาว 0.7-1.4 ซม. ปากหลอดเกดียงหรือมีขนแบบฟิวเบอรูลัส โลบรูปขอบกลอง ปลายแฉกคิ้วท์ ขนาด 0.3-0.4 x 0.7-0.8 ซม. อับเรพยาว 0.5-0.6 ซม. สไตล์และสติกมายื่นออกมา 0.6-0.7 ซม. ปลายแยกสองเส้นโค้งลง

ตัวอย่างพืช เชียงราย Prayad 1147; เชียงใหม่ Kerr 1706 (type); เชียงใหม่ Khantchai 660; เชียงใหม่ Sorensen, Larsen and Hansen 190; เชียงใหม่ Sorndesh 408; เชียงใหม่ Winit 1293; แพร์

Vanpruk 130; ตาก Cheviwat and Nimanong 7; ตาก Smitinand 525 ; สุโขทัย Maxwell 72-73 ; เพชรบูรณ์ Kerr 20341 ; ชัยภูมิ Beusekom and Phengklai 4080 ; ชัยภูมิ Lekagul 27 ; นครราชสีมา Kerr 8187 ; นครราชสีมา Kerr 19903 ; นครนายก Chermisrivathana 1197 ; ปราจีนบุรี Kerr 9774; ปราจีนบุรี Put 583 ; ปราจีนบุรี Sutheesorn 2008 ; ปราจีนบุรี Winit 30 ; ชลบุรี Maxwell 72-8 ; ชลบุรี Mrs. Collins 1834 ; ชลบุรี Mrs. Collins 1837; จันทบุรี Chitr 371; จันทบุรี Chitr 124; จันทบุรี Kerr 10023 ; จันทบุรี Kerr 17601; จันทบุรี Kerr 18092; จันทบุรี Lakshnakara 534 ; จันทบุรี Smitinand 3181; กาญจนบุรี Kerr 10218 ; ประจวบคีรีขันธ์ Put 2315.

การกระจายพันธุ์ พม่า , ไทย (type) .

ชื่อพื้นเมือง กัดละ (จันทบุรี) , เข็มตาไก่ (เชียงใหม่) , เข็มป่า (เชียงใหม่) .

(ภาพที่ 17)

18. I. butterwickii Hole in Ind. For. xlv: 16. 1919 et Ind. For. Rec. vii. 4:1; Craib, Fl. Siam. En. ii : 152. 1934.

ไม้พุ่ม หรือไม้ยืนต้น สูงได้ถึง 4.0 เมตร .

ใบรูปขอบกลอง-เอลลิปติก ปลายแฉกคิวนิเนท โคนคิวนีเอทหรือออบทิวส์ ขนาด 5.0-10.0 x 20.0-29.0 ซม. เส้นใบ 10-11 คู่ ก้านใบยาว 1.2-1.7 ซม. สติพุลรูปโอเวทปลายคัสปิเคทยาว 7 ซม.

ช่อดอกมีก้านยาว 5.0-10.0 ซม. แดกแขนงต่อกันแบบอาร์ติคูลเลท แยกออกจากกันแบบบราคิโอเอท ดอกสีชมพูจาง ไม่มีก้านดอก กลิ่นหอม แปรคิฟิลิฟอร์มยาว 0.2-0.25 ซม. รีเซปตาเคิลและเซปัลสี่แฉกรวมกัน 0.15 ซม. เซปัลรูปไตรแองกูล่าสั้นกว่ารีเซปตาเคิล หลอดคอโรลล่ายาว 0.8-1.5 ซม. โอบรูปขอบกลองเอลลิปติก ปลายแฉกคิวนิเนท ขนาด 0.1-0.15 x 0.5 ซม. อับเรณูยาว 0.4 ซม. สไตล์และสติกมาย์นออกมา 0.4 ซม.

ตัวอย่างพืช เชียงใหม่ Khantchai 344; เชียงใหม่ Put 3903; ลำปาง Chemsirivathana 908; แพร่ Winit 1681; สุโขทัย Kerr 5948; กาญจนบุรี Phengkhlai et al. 3066; นครศรีธรรมราช Smitinand 10286.

การกระจายพันธุ์ พม่า (type) , ไทย

ชื่อพื้นเมือง เข็มป่า (เชียงใหม่).

(ภาพที่ 18)

I. butterwickii Hole var. lepida Craib, Fl. Siam. En. ii : 152.
1934.

ไม้พุ่มสูงประมาณ 1.0-1.5 เมตร .

ใบรูปแกมลิบติงหรือโอเวทกว้าง ๆ ปลายแฉกคิ้วท์ โคนขอบทิวส์หรือแฉกคิ้วท์
ขนาด 8.0-11.0 x 18.0-27.0 ซม. เส้นใบ 11-20 คู่ ก้านใบ 1.0-2.0 ซม.
สัทธิรูปโอเวทปลายคัสปีเกทยาว 0.7 ซม.

ช่อกอมีก้านยาว 7.0-10.5 ซม. แขนงตอกันแบบอาร์ติคูลเลท แยกออกจาก
กันแบบบราคิโอเลท มีขนแบบพิวเบอร์อัลส์จนถึงเซปัล ดอกสีชมพูหรือสีแดง ไม้มีก้าน กลิ่น
หอม แบริคพิลiform ยาว 0.25-0.4 ซม. ริเซปตาเคลกับเซปัล ยาวรวมกัน 0.1 ซม.
เซปัลรูปไทรแองกูล่าสั้น ๆ ดอกคอโรลล่ายาว 0.6-0.8 ซม. โดบรูปออบลองแกบ ๆ
ขนาด 0.15 x 0.45-0.50 ซม. อับเรณูบางยาว 0.45 ซม. สไตล์และสติกมาบาง
เรียวยื่นออกมา 0.3-0.5 ซม.

ตัวอย่างพืช เชียงใหม่ Chemsirivathana 578; เชียงใหม่ Khantchai
389; เชียงใหม่ Ploenchit 886; เชียงใหม่ Put 3811 (type);
เชียงใหม่ Sorensen, Larsen and Hansen 2632 ; เชียงใหม่ Sorensen
Larsen and Hansen 2778 ; เชียงใหม่ Sorensen, Larsen and Hansen
3086; เชียงใหม่ Sorensen, Larsen and Hansen 3291; เชียงใหม่
Suvarnakoses 1124; เชียงใหม่ Suvatabandhu 374; เชียงใหม่ Winit
713; แพร์ Wongsana 39; กาญจนบุรี Beusekom and Phengklai 311.

การกระจายพันธุ์ ไทย (type).

19. I. coccinea Linn. Sp. Fl. i : 110. 1753; Kurz, Fl. Burm. ii: 26. 1877; Hook. f., Fl. Br. Ind. iii: 145. 1882; Brandis, Ind. Trees: 389. 1921; Pitard in Fl. Gén. I: C. iii: 323. 1924; Craib, Fl. Siam. En. ii: 154. 1934; Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi; 185. 1941; Corn, Wayside Trees of Malaya i: 544. 1952; Backer, Fl. Java ii : 325. 1963.

ไม้พุ่ม สูงได้ถึง 4 เมตร ใ้ห้ดอกตลอดปี

ใบรูปขอบคอง หรือโอเวท-ขอบคอง บางครั้งขอบแบนซีโอเลต ปลายคัสปิเทท หรือแอกคิวด์ หรือรีทิวส์ โคนคอร่เกทหรือซั้บคอร่เกท แอมเพลกบิคอล ขนาด 1.0-5.0 x 3.5-10.0 ซม. เส้นใบ 6-10 คู่ ก้านใบไม่มีหรือยาวถึง 0.3 ซม. สติพุดปลายคัสปิเททยาว 0.5-0.7 ซม.

ช่อดอกแบบโครีนบิฟอร์ม ไม่มีก้านช่อดอก แขนงสีเขียวก่อนช่อดอกบานหรือสีเหลือง ดอกหนาแน่น สีขาวเหลือง, ชมพู, แดง แบรครูปดิเียร์ ซั้บบุเลท ยาว 0.2-0.3 ซม. รีเซปตาเคลและเซปัล สีเขียว ยาวรวมกัน 0.2-0.3 ซม. เซปัลไตรแองกูล่า ปลายแอกคิวด์ เจือสีแดงที่ปลายยาวเท่าหรือสั้นกว่ารีเซปตาเคล หลอดคอโรลลายาว 2.5-3.5 ซม. โลบริปูเอลลิปติก หรือโอเวท หรือ แลนซีโอเลท หรือออบคอง ปลายแอกคิวด์ หรือซั้บแอกคิวด์ขนาด 0.3-0.6 x 0.7-1.2 ซม. อับเรณูสีเหลือง ยาว 0.2-0.3 ซม. สไตล์และสติกมายาวออกมา 0.3-0.4 ซม. ปลายแยกสั้น ๆ โค้งลง

ตัวอย่างพืช กรุงเทพฯ Boonkong 1; กรุงเทพฯ Chimpeya 11; กรุงเทพฯ Sirikul 48; กรุงเทพฯ Sirikul 49; กรุงเทพฯ Suthinitestma 9.

การกระจายพันธุ์ อินเดีย(type) พม่า, อินโดจีน, ไทย, มาเลเซีย, อินโดนีเซีย, ซิลิปีนส์.

ชื่อพื้นเมือง เข็มเหลือง (กรุงเทพฯ), เข็มแดง (กรุงเทพฯ), เข็มเชียงใหม่ (กรุงเทพฯ).
(ภาพที่ 20)

I. coccinea Linn. var. rosea Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi :
186. 1941; I. rosea Wall. in Roxb. Fl. Ind. ed Carey. i : 398.
1820; Backer, Fl. Java. ii : 325. 1963.

ไม้พุ่มสูงประมาณ 1.0-3.0 เมตร

ใบรูปขอบสอง-โอเวท ปลายแฉกคิ้วทึบ โคนขั้วคอร่เกท ขนาด 2.5-4.0 x
4.5 - 8.5 ซม. เส้นใบ 7-11 คู่ ก้านใบยาว 0 - 0.2 ซม. สติพุลปลายคัศบีเกท
ยาว 0.5 ซม.

ช่อดอกแบบโครีมบิฟอร์ม ก้านช่อดอกเกือบไม่มี แขนงสีเขียวคอกันแบบอาร์ติ-
กุเลท มีขนแบบพิวเบอรูลัส ดอกสีชมพู กลิ่นหอม แบรครูปสิริลiform ยาว 0.2 ซม.
รีเซปตาเกิดสีเขียว ยาว 0.1 ซม. เซปัลปลายสีชมพู รูปโอเวท ปลายแฉกคิ้วทึบหรือ
ขั้วแฉกคิ้วทึบ หลอกกอโรดลา ยาว 2.3-2.5 ซม. โลบริรูปโอเวท หรือขอบสอง-โอเวท
ปลายขั้วแฉกคิ้วทึบ ขนาด 0.4 x 0.8 ซม. อับเรณูยาว 0.25-0.3 ซม. สไตลและ
สติกมาสีชมพูยื่นออกมา 0.3 ซม.

ตัวอย่างพืช ชลบุรี Sirikul 50 ; กรุงเทพฯ Sirikul 52.

การกระจายพันธุ์ ไทย , มาเลเซีย (type)

ชื่อพื้นเมือง เข็มสีชมพู (ชลบุรี)

(ภาพที่ 21)

20. I. kerrii Craib, in Kew Bull. 1914: 128; Pitard in Fl. Gén
I:C. iii : 326. 1924; Fl. Siam. En. ii: 159. 1934.

ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นสูงถึง 4.0 เมตร

ใบรูปขอบคองหรือขอบคอง-โอเวท ปลายแฉกควมมีเนท-ขอบทิวส์ โคนขอบทิวส์
หรือคอร์เคท ขนาด 3.5-8.0 x 8.5-21.0 ซม. เส้นใบ 10-11 คู่ ก้านใบ 0-0.4 ซม.
สทิพูลโอเวท ปลายกัสปิเคทยาว 0.6-1.0 ซม.

ช่อดอกแบบโคริมบิฟอร์ม ก้านช่อดอกยาว 0.5-0 ซม. แขนงสีแดงทอกับแบบ
อาร์ติคูลเลท ดอกหนาแน่น สีขาวหรือแดงปนแสด แปรคติเนียร์-ซัมบูเลทยาว 0.6-0.8
ซม. รีเซปตาเคิลและเรปัลยารวมกัน 0.2 ซม. สีแดงเข้ม โลมไตรแองกูลา ปลาย
แฉกควมที่สั้นกว่ารีเซปตาเคิล หลอดคอโรลยาว 0.7-2 ซม. โลมรูปขอบคอง
ปลายขอบทิวส์หรือแฉกควม ขนาด 0.15 x 0.3-0.4 ซม. อับเรูยาว 0.25 ซม. สไตล์
และสติกม้ายื่นออกมา 0.3 ซม. ปลายแยกสองเส้นสั้น ๆ โค้งลง

ตัวอย่างพืช เชียงใหม่ Garrett 937 ; เชียงใหม่ Kerr 1745; เชียงใหม่
Kerr 5296; เชียงใหม่ Smitinand 10286; เชียงใหม่ Winit 1327;
กาญจนบุรี Geesink and Phengkklai 6089; กาญจนบุรี Maxwell 73-192;
กาญจนบุรี Prayad 1459; กาญจนบุรี Beusekom and Phengkklai 312 .

การกระจายพันธุ์ ไทย (type).

(ภาพที่ 22)

21. I. chinensis Lam., Encycl. iii : 344. 1789 ; Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi: 183. 1941; Corn., Wayside Trees of Malaya i: 544. 1952; Backer, Fl. Java iii : 325. 1963; I. stricta Roxb., Fl. Ind.: 126. 1874; Hook. f., Fl. Br. Ind. ii: 145. 1882; Ridl., Fl. Mäl. Pen. ii: 94. 1923; Pitard in Fl. Gen I.C. iii: 326. 1924; Craib, Fl. Siam. En. ii: 164. 1934.

ไม้พุ่ม สูงประมาณ 2.0 เมตร

ใบรูปขอบโอบเวท หรือเอกลิปติกหรือเอกลิปติก-ขอบคอง ปลายแฉกคิ้วหรือขอบทิวส์ โคนคิ้วนี้เอต ขนาด 2.5-4.5 x 6.0-10.5 ซม. สีเขียวอ่อนปนเหลือง เส้นใบ 6-10 คู่ ก้านใบ 0-0.4 ซม. สติพรูปโอบเวท ปลายก้านใบแคบยาว 0.5 ซม.

ช่อดอกแบบโกรัมบิพอร์ม ก้านช่อดอกยาว 0-1.5 ซม. แขนงสีแดง หรือสีเขียวอ่อน ถ้าดอกสีเหลือง แขนงทอกันแบบอาร์คิคูเลต ดอกหนาแน่น สีส้ม แล้วเปลี่ยนเป็นสีแสดอิฐ หรือสีเหลืองไม่เปลี่ยนสี รีเซปตาเกิดและเซปัลยาวรวมกัน 0.15 ซม. เซปัลสีเหลืองหรือสีแสด สันกว้างรีเซปตาเกิดปลายแฉกคิ้ว หดอกคอโรลลายาว 2.5-3.5 ซม. โลบริปูออร์บิกูลาร์ ปลายกลมขนาด 0.5-0.6 x 0.8- 0.9 ซม. อับเรณูยาว 0.3 ซม. สไตล์และสติกินายื่นออกมา 0.3 ซม.

ตัวอย่างพืช นครพนม Kerr 21368; กรุงเทพฯ Satrullee 9; ชลบุรี Maxwell 75-636; จันทบุรี Chitr 207; จันทบุรี Dee 1104; จันทบุรี Smitinand 3523; ระนอง Kerr 16489; ยะลา Floenchit 1731 ; นาราธิวาส Sangkhachand 62; นาราธิวาส Sangkhachand 916.

การกระจายพันธุ์ อินเควีย , จีน (type), อินโดจีน , ไทย

ชื่อพื้นเมือง เข้มแสด (กรุงเทพฯ), เข้มเหลือง (กรุงเทพฯ). (ภาพที่ 23)

22. I. lobbii King et Gamble, Mat. Fl. Mal. Pen. iv: 152. 1904;
 Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi: 216. 1941; Corn., Wayside
 Trees of Malaya i: 146. 1952; I. fulgens Roxb., Hort. Beng.
 10. 1814; Hook. f., Fl. Br. Ind. ii: 146. 1882; Pitard in Fl.
 Gén. I:C. iii: 325. 1924.

ไม้พุ่ม สูงประมาณ 1.0-2.0 เมตร

ใบรูปขอบสอง-แฉกหรือเว้าลึก หรือแฉกสามแฉก ปลายแฉกคิ่วมีเนท โคนคิ่วมีเนท
 ขนาด 4.0-5.0 x 12.0-14.0 ซม. เส้นใบ 12-23 คู่ ก้านใบยาว 0.7 ซม.
 สติพูล รูปโอเวท ปลายคี่สปิเคทยาว 0.8-1.0 ซม.

ช่อดอกแบบโคโรนัมบิฟอร์ม แขนงสีแสด ดอกกับแบบอาร์คติกูเลท เมื่อแรกบาน ดอกสี
 เหลืองปนส้ม ต่อ ๆ ไปค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีแสดจืด ๆ และแดงในที่สุด ริเซปตาเกิดและ
 เซปัลสีแสด ยาวรวมกัน 0.25 ซม. เซปัลสั้นกว่าริเซปตาเกิด ปลายแฉกคิ่ว หลอดดอก-
 โรลยาว 2.5-3.2 ซม. โยกรูปขอบสอง ปลายแฉกคิ่ว ขนาด 0.2-0.4 x 1.2-
 1.8 ซม. อับเรณูยาว 0.4 ซม. สไตล์และสติกย้ายื่นออกมา 0.3 ซม. ปลายแยกสอง
 เส้นโค้งลง

ตัวอย่างพืช กรุงเทพฯ Sirikul 46; กรุงเทพฯ Umpai 110.

การกระจายพันธุ์ ไทย, มาเลเซีย (type).

ชื่อพื้นเมือง เข้มเตรมะตู (กรุงเทพฯ), เข้มแสก (กรุงเทพฯ).

23. I. javanica (Bl.) DC., Prod. iv : 487. 1830; Corn. in Gard. Bull. Str. Settl. xi : 206. 1941; Corn., Wayside Trees of Malaya i : 546. 1952; Eacker. Fl. Java ii : 325. 1963; I. amoena Don, Gen. Syst. iii : 571. 1834; Hook. f., Fl. Br. Ind. ii : 146. 1882; I. stricta Roxb. var. amoena Ridl., Fl. Mal. Pen. ii : 94. 1923.

ไม้พุ่ม หรือไม้ยืนต้นขนาดเล็ก

ใบรูปเอดลิบติก ปลายแฉกคิ้วท์ หรือซับ-แฉกคิ้วมีเนท โคนคิ้วนี้เอท หรือ แฉกคิ้วท์ ขนาด 3.0-10.0 x 6.0-23.0 เส้นใบ 6-14 กู ก้านใบยาว 0.25-1.5 ซม. สติพุด โอเวท ปลายคัสปีเกท ยาว 0.1-0.75 ซม.

ช่อคอกแบบโครีมบิฟอร์ม ก้านช่อคอกยาว 0.5-9.0 ซม. แชนงคอกันแบบ อารคิคุเลท สีแคงเขม คอกหนาแนม มักมีสีเหลือง หรือเหลืองปนส้ม คอบาเป็ลี่ยน เป็นสีแคงอิฐ หรือแคงเขม รีเซปตาเคิล และเซปัลสีแคง ยาวรวมกัน 0.25 ซม. เซปัลสั้นกวาร์เซปตาเคิลปลายแฉกคิ้วท์ หรือ ออบทิวส์ หลอดคอกโรลดยาว 2.0-4.3 ซม. โดรูปเอดลิบติก ปลายแฉกคิ้วท์หรือซับแฉกคิ้วท์ ขนาด 0.5-0.7 x 1.1-1.5 ซม. แอนเทอริยาว 0.4 ซม. สีเหลือง สไคล์และสติกมายื่นออกมา 0.4 ซม. ปลายแยกสั้น ๆ โคงลง สีเหลือง หรือแสด หรือแคง

ตัวอย่างที่ข หนองคาย Pradit 684; ศรีสะเกษ Floenchit 572; ชลบุรี Mrs. Collins 1510; ชลบุรี Put 1934; จันทบุรี Phengkhlai 6257 ; สระบุรี Maxwell 74-114; นครนายก Sutheesorn 1952; ราชบุรี Sutheesorn 393; เพชรบุรี Sutheesorn 516; ประจวบคีรีขันธ์ Sinthpong 34; ชุมพร Chermisrivathana and Kasem 1297; ชุมพร Chermisrivathana

and Kasen 1295; ชุมพร Chemsirivathana and Kasen 1296;
 ชุมพร Kerr 1809 ; ชุมพร Khantchai 1029 ; ชุมพร Put 1667 ;
 ชุมพร Snan 932; ระนอง Santisuk 591 ; สุราษฎร์ธานี Kerr 11150 ;
 ภูเก็ต Hennipmann 3708 ; ภูเก็ต Kerr 17425; นครศรีธรรมราช
 Kerr 15556 ; นครศรีธรรมราช Phengkhai 435 ; นครศรีธรรมราช
 Floenchit 207; นครศรีธรรมราช Santisuk and B.N. 300; นครศรี-
 ธรรมราช Snan 98; นครศรีธรรมราช Snan 648 ; นครศรีธรรมราช
 Snan 658 ; นครศรีธรรมราช Tagawa, Iwatsuki and Fukuoka T 4543;
 ตรัง Sangkhachand 1726; ตรัง Sangkhachand 1739 ; ตรัง Tagawa,
 Iwatsuki and Fukuoka T 7000 ; สตูล Chemsirivathana 1616 ;
 สตูล Kerr 11976; สตูล Kerr 13827 ; ยะลา Put 3674; นราธิวาส
 Prayad 1239.

การกระจายพันธุ์ จีน, อินเดียน, ไทย, มาเลเซีย, อินโดนีเซีย (type)

ชื่อพื้นเมือง เข้มแดง (กรุงเทพฯ), เข้มแตรขี้ (กรุงเทพฯ)

(ภาพที่ 26)